

Пресс-релиз

«Жергілікті бюджеттің шоғырландырылған қаржылық есептілігіне мемлекеттік аудит жүргізу» сыртқы мемлекеттік аудит нәтижелері туралы ақпарат.

2025 жылғы 19 қыркүйекте Түркістан облысы бойынша Тексеру комиссиясының кезекті отырысында, аудит нысандарының өкілдерінің қатысуымен, 2024 жылға арналған жергілікті бюджеттің шоғырландырылған қаржылық есептілігіне жүргізілген мемлекеттік аудиттің қорытындылары қаралды.

Аудит нәтижелері бойынша, жергілікті бюджеттің шоғырландырылған қаржылық есептілігі (ЖБ ШҚЕ) мен аудитпен қамтылған бюджеттік бағдарламалар әкімшілерінің (ББӘ) есептілігі қаржылық жағдайды, қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижелері мен ақша қаражатының қозғалысын заңнамада белгіленген талаптарға сәйкес, барлық елеулі аспектілерде шынайы көрсететіні анықталды. Сонымен қатар, алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде қаржылық есептілікте «шектеулі» аудиторлық пікір білдірілді.

Бұл – қаржылық есептілікте анықталған бұрмалаушылықтар жалпы есептілікке елеулі әсер етеді деп танылғанымен, оның барлығын түгел қамтымайтынын білдіреді.

Аудиторлық пікір Сарыағаш, Сайрам, Созақ аудандары мен Кентау қаласының экономика және қаржы бөлімдерінде жүргізілген аудит материалдары, сондай-ақ шоғырландырылған есептілік периметріне енгізілген бюджеттік бағдарламалар әкімшілері басқармаларының орталықтандырылған электрондық платформадағы қаржылық есептілік деректері негізінде қалыптастырылды.

Жергілікті бюджеттің шоғырландырылған қаржылық есептілігін жүргізілге аудит бойынша анықталған бұзушылықтар туралы

Мемлекеттік аудиттік рәсімдер нәтижесінде 2024 жылға арналған жергілікті бюджеттің шоғырландырылған қаржылық есептілігінде жалпы сомасы **198 512,5 млн теңге** бұзушылықтар анықталды (*оның ішінде 198 426,0 млн теңге – қаржылық бұзушылықтар, 86,5 млн.теңге ықтимал шығындар мен жіберіп алған пайда*). Аудиторлық іс-шараны жүргізу барысында және қорытындыны әзірлеу кезінде жалпы **24 514,9 млн теңге** қалпына келтірілді.

Рәсімдік сипаттағы бұзушылықтардың жалпы саны **16** бірлікті құрады, оның ішінде:

- бюджет заңнамасындағы бұзушылықтар - 3 бірлік;
- бухгалтерлік есепті жүргізу және қаржылық есептілікті жасау кезінде заңнаманы бұзушылықтар - 11 бірлік;
- өзге де салалық заңнаманы бұзушылықтар - 2 бірлік.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің бұрмалануына әкеп соқтырған негізгі факторлар бюджет заңнамасының талаптарын сақтамау және бюджеттік бағдарлама әкімшілері тарапынан бухгалтерлік есеп жүргізу және қаржылық есептілікті жасау кезінде бұзушылықтарға жол беру болып табылады.

Қаржылық есептілікті жасау кезінде жиі кездесетін бұзушылықтарға келесі фактілер жатады:

Квазимемлекеттік сектор субъектілерінің жарғылық капиталының сомасы ұзақ мерзімді қаржылық инвестициялар ретінде **130 495,5 млн теңгеге** есепке алмау;

Бюджеттік кредиттердің сомасы ұзақ мерзімді қаржылық актив және бюджет алдындағы міндеттеме ретінде **52 350,3 млн теңгеге** бұрмалануы;

Бірқатар мемлекеттік мекемелер мен аудандық бөлімдерде (8 ММ және 12 аудан және қалалардағы экономика бөлімдері) **5 447,4 млн теңгеге** өзге негізгі құралдардың биологиялық активтер ретінде бұрмалануы;

Сарыағаш аудандық экономика және қаржы бөлімі бойынша **195,2 млн теңгеге** берілген аванстың ұзақ мерзімді кредиторлық берешек ретінде бұрмалануы;

Созақ аудандық экономика және қаржы бөлімі бойынша **150,0 млн теңгеге** ұзақ мерзімді активтерді салу нәтижесінде орындалған жұмыстар мен қызметтердің негізгі құрал ретінде есепке алынбауы;

Сайрам аудандық және Кентау қалалық бөлімдері бойынша **4 415,7 млн теңге** сомаға аяқталмаған құрылыс ретінде есепке алынбауы;

Сайрам аудандық және Кентау қалалық бөлімдері бойынша **5 371,9 млн теңге** сомаға пайдаланушы ұйымдарға берілген негізгі құралдар мен аяқталмаған құрылыс нысандарының уақтылы есептен шығарылмауы.

Бухгалтерлік есептілікті жасау кезінде лауазымды адамдардың іс-әрекетінде әкімшілік құқық бұзушылық белгілері бар байқалуына байланысты ӘҚБтК-нің 238-бабына сәйкес әкімшілік іс жүргізуді қозғау үшін Түркістан облысы бойынша ішкі мемлекеттік аудит департаментіне **4 материал** жолданды, оның **3 материал** бойынша уәкілетті органның шешімімен қысқартылса, 1 материал өндірісте.

Анықталған бұзушылықтар мен кемшіліктерді, сондай-ақ олардың туындауына себеп болған жағдайлар мен себептерді жою мақсатында нақты ұсынымдар мен тапсырмалар әзірленіп, уәкілетті органдарға жолданды.

Комиссия мүшесі

У.Сейсенбаев